

Už nie len prezentácia...

Internet dávno nie je laboratórnou záležitosťou a rozširuje sa aj u nás raketovým tempom. Už dnes je web stránka pre mnohé firmy samozrejmosťou umožňujúcou ponúknuť zákazníkovi alebo partnerovi potrebné informácie. Najväčší rozmach tu však ešte len čaká v oblasti reklamy a elektronického obchodovania.

Dnešné spoločnosti potrebujú omnoho viac, ako len mať svoju vlastnú web stránku – potrebujú "e-business site" alebo miesto, kde sa zákazníci, zamestnanci, dodávatelia a distribútori môžu vzájomne kontaktovať, dohovárať a obchodovať a maximálne tak využiť možnosti internetu.

Pre väčšinu firiem je však stále príliš zložitá vybudovať obsahovo bohaté "sajty", obsahujúce dynamické dáta a obchodnú logiku a taktiež schopnosť prevádzkovať e-commerce. Väčšina malých a stredných firiem doteraz neprijala internet ako strategický obchodný nástroj, pretože neexistuje dostatok ľahko použiteľných, produktívnych riešení, ktoré by im pomohli v začiatkoch a boli škálovateľné vzhľadom k ich potrebám.

Potrebnú zmenu by tu však mohla priniesť firma **NetObjects** so svojím nástrojom **NetObjects Fusion**, ktorý svojimi možnosťami ponúka všetko potrebné pre jednoduchú a rýchlu tvorbu web sídiel podporujúcich e-commerce.

Čo bolo predtým...

NetObjects Fusion uzrel svetlo sveta v roku 1996, keď bola na trh uvedená jeho prvá verzia pre Windows a Macintosh. V tom čase rýchlo prechádzala tvorba HTML kódu od "notepadu" k novým produktom s vizuálnym užívateľským rozhraním a technikou "drag and drop", ktoré HTML kód generovali. Objavil sa PageMill od Adobe (pôvodne pre Mac) a čoskoro prišiel aj Microsoft s FrontPage (zásluhou získanej spoločnosti Vermeer). Krátko nato nasledoval aj NetObjects Fusion, no vo veľkej konkurencii sa vtedy nedokázal úplne presadiť.

Od verzie 2 je v USA NetObject Fusion jedným z najpopulárnejších nástrojov na tvorbu a správu web stránok. Jeho rozšírenie bolo zabezpečené aj dodávaním ako súčasť rôznych produktov firiem IBM, AT&T, PeopleSoft, Netscape, Verio, Novell, HP, Dell, Compaq a Lotus. Začiatkom roka 1998 prišla na trh verzia 3, ktorá ponúkla množstvo vylepšení a niekoľko úplne nových funkcií a nástrojov, ktoré tvorbu web stránok ešte zjednodušovali. Aktuálna inovácia v podobe verzie 4 ponúka skutočne významné vylepšenia a ako súčasť množstvo rôznych podporných programov a silné nástroje pre e-commerce. Uvidíme teda, či si verzia 4 získa aj našich tvorcov web stránok, rozšíri množstvo elektronických obchodov a zaradí sa medzi najpoužívanejšie nástroje v tejto oblasti.

Dodávka, inštalácia a systémové nároky

Dodávku NetObjects Fusion 4.0 tvorí inštalčný CD spolu s používateľskými príručkami, ktoré nájdete aj na CD v elektronickej podobe. Okrem hlavného programu sú tam aj *Allaire HomeSite 4.0*, *Lotus eSuite DevPack 1.5*, *NetStudio 1.0.1* a množstvo rôznych komponentov, preddefinovaných štýlov web stránok ap.

Inštalácia je bezproblémová, kompletná však zaberie trochu času. V prípade, že máte nainštalovanú niektorú z predchádzajúcich verzií, inštalčný program preberie rôzne nastavenia a štýly.

Budete potrebovať počítač s procesorom Pentium 90 MHz a rýchlejšim, 32 MB RAM, aspoň 50 MB na disku (plná inštalácia zaberie 100 MB), VGA grafiku s vyšším rozlíšením, web browser, myš a Windows 9x/NT. Doporučuje sa pripojenie k internetu a 32-bitové ODBC drivery na pripojenie k externým zdrojom dát.

NetObjects Fusion 4.0

NetObjects Fusion 4.0 je otvorená, rozšíriteľná platforma na tvorbu webových e-business sídiel. Obsahuje špičkovú podporu vizuálnej tvorby a flexibilitu vďaka robustnej komponentovej architektúre, ktorá plne využíva možnosti Javy. Umožňuje tak tvorbu komponentov, ktoré sa tesne integrujú s produktami a technológiami poskytovanými inými výrobcami. Verzia 4.0 obsahuje mnoho nových funkcií, zmien chovania, nové profesionálne navrhnuté príklady web sídiel a sadu nových komponentov.

Prostredie programu je jednoduché, prehľadné a ľahko ovládateľné. V hornej časti okna nájdete pevnú nástrojovú lištu na prístup k základným častiam programu. Okrem toho sú

k dispozícii ešte samostatné nástrojové lišty s rôznymi komponentmi, ktoré môžete umiestniť ľubovoľne na ploche.

Program je rozdelený na päť základných častí, ktoré zabezpečujú tvorbu od návrhu štruktúry web stránok cez editáciu až po ich publikovanie – tieto etapy sú stručne označené ako Site, Page, Style, Assets a Publish. Potrebné nástroje si teraz predstavíme.

SiteStructure Editor

Je určený na správu vytváraného web sídla. Štruktúra stránok sa vytvára úplne vizuálne a aj pri vyššej zložitosti zostáva vďaka stromovej štruktúre stále prehľadná. Ikonám stránok je možné priradiť rôzne farby a takto prehľadne rozlíšiť web sídlo na rôzne časti.

Metódou drag-and-drop môžete prostredníctvom ikon jednotlivých stránok rýchlo vytvoriť štruktúru web sídla. Jednoducho môžete pridávať, presúvať či mazať stránky alebo sekcie, zmeniť mená stránok – SiteStructure Editor sa automaticky postará o konzistenciu zmenených údajov, tvorbu a modifikáciu navigačných prvkov a linkov. Môžete použiť aj rozšírenú znakovú sadu, napríklad na tvorbu viacjazyčných stránok. Vlastnú znakovú sadu si môžete nastaviť pre každú stránku alebo sekciu, môžete tiež nastaviť štandardnú znakovú sadu pre celé web sídlo. Je možné tiež špecifikovať formát čísiel, času a dátumu, triediace algoritmy a kontrolu pravopisu; nie je problém priradiť MasterBorders a publikovať jednotlivé stránky podľa sekcií.

Web sídla môžete tiež importovať – či už z lokálneho, alebo vzdialeného (web) zdroja. Import je skutočne dobre prepracovaný, vynikajúco sa importujú všetky komponenty, vrátane zložitých tabuliek. Mierny problém nastane pri importe stránok s rámmi, kde nie vždy je obsah korektné importovaný a editácia takejto stránky je možná len v externom HTML editore. Uvítate aj možnosť nastavenia znakovkej sady importovaných HTML stránok. Importovať môžete aj zo súboru RTF.

K dispozícii sú tiež profesionálne vytvorené šablóny, ktoré môžete použiť pre svoje účely. Zo SiteStructure Editoru môžete spúšťať aj sprievodcu na vytváranie web sídla, ktorý využíva komponenty tretích strán na generovanie stránok s pripojením k aplikačným serverom.

PageDraw Editor

PageDraw Editor je určený na vlastnú tvorbu web stránok v grafickom režime – úplne vizuálne s možnosťami takmer ako v textovom editore. Editor sa automaticky stará o jednotný vzhľad všetkých stránok vytváraného sídla a maximálne tým uľahčuje jeho tvorbu. Pokiaľ zmeníte pozadie na jednej stránke, automaticky sa zmení aj na ostatných. Komponenty ako navigačné prvky, logo atď. stačí umiestniť len raz do MasterBorders, a objavia sa automaticky na okraji každej stránky na celom web sídle. Pomocou funkcie *AutoFrame* môžete jediným kliknutím myšou skonvertovať akýkoľvek MasterBorder na HTML rám. Potešiteľné je, že rámy je možné adresovať bez skriptovania. Úplne automaticky sú vytvárané aj vertikálne a horizontálne navigačné lišty, bannery a podobne, ktoré sú závislé na stromovej štruktúre.

Pre vytváranú stránku je možné použiť jeden z množstva dodávaných štýlov, podľa ktorého sa vytvárajú pozadie, tlačítka, odkazy a podobne. Pre pozadie stránky je možné zvoliť jednotnú farbu, vložiť obrázok vo formáte GIF, JPG, BMP, PCX, PNG, PCT alebo FPX – tieto možnosti je možné aj kombinovať. Môžete zvoliť aj prehranie definovaného zvukového súboru vo formáte AIFF, AU/ALAW, MIDI, Real Audio a WAV, ktorý môže byť pri prehlíadaní stránky prehrávaný aj v nekonečnom cykle.

Pri tvorbe **textu** máte možnosti bežného textového editora so základnými možnosťami formátovania (písmo, zarovnávanie, štýly, zoznamy ap.), samozrejme s diakritikou. Na stránku sa text umiestňuje prostredníctvom textového boxu, v ktorom môžete napríklad nastaviť pozadie (farbu alebo obrázok), veľkosť okrajov textu, zamknúť výšku textu, nastaviť obtekanie vložených objektov. Text môžete taktiež importovať prostredníctvom schránky z iného programu, alebo dokonca pretiahnuť myšou priamo z programov MS Word a Excel.

Vytváranie **odkazov** je veľmi jednoduché a rýchle. Odkaz môže byť interný, externý alebo na súbor, a k dispozícii je aj zoznam všetkých už použitých odkazov. Do textu je možné vkladať aj odkazy na *premenné* (dátum a čas modifikácie stránky, meno tvorca stránok, rôzne reťazce a podobne), do ktorých sa pri publikovaní web sídla zapíše ich hodnota.

Obrázky môžete na stránku vkladať vo formátoch GIF, JPG, BMP, PCX, PNG, PCT alebo FPX, pričom si zaslúži pochvalu zoznam už použitých obrázkov. Môžete nastaviť rôzne formy ich zobrazenia, transparentnosť, prípadne zobrazíť v obrázku text s rôznymi možnosťami formátovania a ľubovoľnou orientáciou v rozsahu až 360°. Taktiež môžete nastaviť orámovanie a rotáciu obrázku. Samozrejmosťou je definícia aktívnych plôch obrázku (hotspot), pre ktoré sú definované odkazy. Aktívna plocha môže mať tvar štvorca, kružnice a polygónu.

Pri tvorbe **tabuliek** program podporuje ich kompletne HTML. Pri editácii tabuľky môžete spájať a rozdeľovať bunky, meniť veľkosť buniek, stĺpcov a riadkov jednoduchým tiahnutím pravítka na okraji. Je možné použiť atribúty, či vkladať vlastný kód HTML do buniek, riadkov aj stĺpcov. Môžete tiež presnejšie riadiť generovanie HTML kódu pre tabuľky.

Automaticky je generovaná **navigačná lišta** – môžete nastaviť, či bude primárna, sekundárna, alebo textová, ďalej zobrazenie v rámci stromovej štruktúry web sídla, vertikálne alebo horizontálne zobrazenie a podobne. K dispozícii sú aj rôzne dynamické vlastnosti tlačidiel na lište, a to bez písania akýchkoľvek skriptov. Tiež banner je generovaný automaticky podľa názvu vytváranej stránky; priamo môžete vytvárať aj niekoľko jednoduchých grafických objektov, ako je čiara, štvorec, štvorec so zaoblenými hranami, kružnica a polygón.

Samozrejmosťou je tvorba **formulárov**, kde sa do definovanej oblasti vkladajú štandardné prvky, ako tlačidlo, zaškrťavacie políčko, prepínacie tlačidlo, vstupný textový riadok, rolovateľný zoznam a vstupný textový riadok s rolovateľným zoznamom. Vstupný textový riadok je nastaviteľný na vstup hesla. Definovanie akcie formulára sa vykonáva prostredníctvom dialógu, kde je možné do formulára pridať skryté položky.

NetObjects Fusion obsahuje aj širokú podporu **plug-in** modulov, a tak môžete na stránku umiestniť akýkoľvek plug-in modul, vrátane Shockwave Flash, Shockwave Director a QuickTime. Samozrejmosťou je tiež úplná podpora štandardných plug-in modulov, vrátane Java apletov a servletov, ActiveX, HeadSpace Beatnik, Live Picture FlashPix, RealSpace, Adobe Acrobat a ďalších.

Podporované sú tiež video vo formátoch MPQ, AVI, MOV, QT, RM, RP a zvuk zo súborov vo formáte AIFF, AU/ALAW, MIDI, Real Audio a WAV. Vyspelá podpora **multimédií** umožňuje priamo z programu plný prístup k ich parametrom vrátane editácie parametrov súborov.

Prepracovaná je možnosť zverejňovania dát pomocou **databáz**. Publikovať je možné obsah externých databáz podporujúcich technológie ODBC (Open Database Connectivity) alebo ISAM (Index Sequential Access Method). Externý zdroj dát môže byť okrem ODBC zo súborov typu MS Access, MS Excel, dBase, MS FoxPro, Paradox a z textových súborov. Program automaticky skonvertuje informácie z databázy do HTML stránok. Pomocou funkcie *SmartLinks* sa tiež automaticky postará o navigáciu a vytvorenie master layoutu. Zabezpečená je automatická aktualizácia publikovaných dát.

Na stránku je možné dokonca vkladať HTML kód z **externých súborov** a takto vytvoriť celú stránku, alebo len jej časť; pritom máte úplnú kontrolu nad vytváraným HTML kódom. NetObjects Fusion sa automaticky postará o objekty, ktoré obsahuje externý kód, a pri publikovaní umiestni objekty do správnych adresárov. Časť alebo celé web sídlo môžete vytvoriť pomocou spolu dodávaného *Allaire HomeSite 4.0* alebo pomocou akéhokoľvek iného HTML editora.

HTML kód alebo skript však môžete pridávať aj ktorémukoľvek štandardnému objektu, rámu, MasterBorder a podobne. Pre tento účel je k dispozícii vizuálne skriptovacie rozhranie. Pokiaľ v ňom pridáte vlastné skripty alebo tagy do ktoréhokoľvek objektu, okamžite uvidíte zvýraznený kód na danom mieste.

Jednou zo zásadných zmien pri tvorbe web stránok je jednoduché, a pritom silné využitie dynamických HTML akcií. Použitie DHTML akcií je dnes už štandardnou záležitosťou lepších web stránok, ktoré týmto spôsobom viac zaujmú svojich návštevníkov.

Pomocou menu *Actions*, dostupného takmer pri každom komponente, môžete rýchlo vytvoriť sofistikované interaktívne rozhranie jednoduchým výberom a kombináciou vopred pripravených správ, ktoré môžu objekty na stránke prijať, reagovať na ne, alebo odoslať iným objektom; ako akcie môžete aj pridávať vlastné skripty s možnosťou editácie. Na tvorbu sád akcií a ich pridanie do menu môžete tiež použiť skriptové šablóny obsiahnuté v *NetObjects DHTML Action Development Kit*. Pri vytváraní dynamickeho HTML je generovaný kód optimalizovaný pre prehliadače Netscape Navigator a Microsoft Explorer, ale môžete si aj určiť, pre ktorý prehliadač bude kód generovaný.

Pri vytváraní profesionálnych stránok určite pomôže aj množstvo pripravených komponentov Java a JavaScript. Bez nutnosti použiť skriptovanie si môžete na stránky pridať interaktivitu prostredníctvom nasledovných komponentov: *SiteMapper* (po kliknutí myšou vytvorí mapku celého web serveru pre jednoduchšiu orientáciu a navigáciu), *Picture Rollover* (umožní napríklad veľmi jednoducho nastaviť mouse-over a mouse-out akcie a pridať linky k obrázkom), *FormsHandler* (odosielanie dát z formulárov na server), *DynaButtons* (tlačítka zobrazujúce sa v závislosti na akciách používateľa vo zvýraznenom alebo nezvýraznenom stave), *TickerTape* (rolujúca LED správa), *Message Board* (pridá na stránku odkaz na plne funkčný message board), *Rotating Picture* (rotujúci obrázok), *Time-Based Picture* (zobrazenie obrázku v závislosti na čase).

Spolu s NetObjects Fusion sa dodáva aj množstvo **komponentov od ďalších firiem**. Nájdete medzi nimi komponenty na tvorbu dotazov a zobrazovanie dát za použitia najpopulárnejších

aplikačných serverových platformách *Allaire Cold Fusion*, *Microsoft Active Pages* a *Lotus Domino*. Tieto komponenty obsahujú intuitívnych sprievodcov, prostredníctvom ktorých je jednoduché dynamicky generovať dáta.

Pre plné využitie komponentov *Allaire Cold Fusion* sa dodáva kompletný webový aplikačný server *ColdFusion 4.0*, ktorý obsahuje integrované vývojové prostredie, výkonný server a nástroje na vzdialenú administráciu.

Prostredníctvom komponentov *iCAT* môžete na svojich stránkach jednoducho vytvoriť webovské obchodné sídlo. Sada komponentov pre *iCat Commerce Online* poskytuje jednoduché, cenovo dostupné a efektívne riešenie na tvorbu web obchodov. Prostredníctvom jednoduchého sprievodcu sa môžete pripojiť k *iCat Commerce Online*, hosťovskému riešeniu s niekoľko unikátnymi funkciami (možnosť ponúkať až 3000 rôznych položiek, on-line vystavovanie objednávky, funkcionality nákupného vozíka s niekoľkými možnosťami platenia, automatickú kalkuláciu daní, poštovného a balného, široké možnosti reportov a podobne).

K ďalším patria komponenty na pripojenie k populárnej mediálnej technológii *IBM Hot Media*, ktoré umožňujú pridávať na web stránky dynamický multimediálny obsah, vrátane 3D objektov, zoomovateľných obrázkov a podobne.

Nechýba ani populárny *HeadSpace Beatnik*, poskytujúci svojimi skriptami ozvučenie web stránok kvalitnou hudbou a zvukmi.

V rozsiahlej ponuke dodávaných komponentov nájdete dokonca aj komponenty, ktoré umožňujú pripojenie k *Lotus eSuite DevPack*, čo je sada Java apletov, ktoré pretvoria statické web stránky na dynamické, robustné aplikácie, umožňujúce jednoduchý prístup k firemným dátam a ich prezentácii. Dodávané aplety obsahujú tabuľkový procesor, textový editor, grafy, projektový diár a prezentačnú grafiku.

Site Style

Site Style je knižnica veľkého množstva štýlov web stránok – vytvárajú sa bannery, navigačné lišty a tlačítka, oddeľovacie čiary, ikony zoznamov a podobne, ktoré vložíte na stránku. Dokonca je tu priamo v navigačných tlačítkach integrované DHTML vo funkcii zmeny tlačítka pri jeho prejdení myšou.

Pri zmene štýlu sa potom všetky tieto prvky menia podľa zvoleného štýlu. Týmto spôsobom môžete jednoducho a rýchlo meniť vzhľad stránok bez jediného zásahu do nich. Všetky dodávané štýly sú navrhnuté na vysokej profesionálnej úrovni. Komu by existujúce štýly nevyhovovali, môže si ich upraviť podľa vlastných požiadaviek (zmeniť obrázky, fonty a podobne), alebo si vytvoriť úplne nové, vlastné štýly.

Assets

NetObjects Fusion umožňuje všetky odkazy na web sídlo, súbory a ostatné prvky globálne riadiť a verifikovať z jedného miesta. V *Assets view* nájdete v samostatných častiach, prístupných prostredníctvom záložiek, všetky súbory, odkazy, dátové objekty a premenné, ktoré boli použité. Môžete tu vytvoriť aj nové položky, prípadne existujúce upraviť alebo ich zrušiť. Jednoducho tak môžete zmeniť mená súborov, odkazov atď. – tieto zmeny potom program automaticky aplikuje všade, kde sa zmenená položka vyskytuje. Problém nerobí ani editácia súborov v externom editore.

Publish

K dispozícii je tu prehliadanie kompletnej adresárovej štruktúry vytváraného web sídla. Program ponúka štandardne niekoľko konfigurácií adresárových štruktúr (vrátane možnosti kompletnej prestavby štruktúry).

Prostredníctvom rôznych nastavení je možné určiť vzhľad konečného HTML kódu, špecifikovať, aké informácie bude HTML obsahovať, napríklad vlastné META tagy alebo komentáre. Veľmi užitočná je aj možnosť nastavenia znakovkej sady pre celý server (preberá sa aj do novo pridaných stránok pri ich tvorbe).

Na publikovanie web sídla si môžete vytvoriť ľubovoľné množstvo profilov a publikovať na viacerých serveroch bez nutnosti nejakých úprav. Publikovanie je možné buď do lokálneho, alebo vzdialeného adresára prostredníctvom zabudovaného FTP (v prípade potreby v pasívnom móde FTP, čo je nevyhnutné pri použití firewallu).

Môžete tiež zvoliť, či bude publikovaná len daná stránka, skupina stránok, alebo celý server. Pokiaľ máte pomalé pripojenie k internetu, určite uvítate možnosť publikovať len zmenené dáta, kedy je na prenos potrebný len minimálny čas.

Výstupný kód HTML môžete prispôsobiť priamo pre konkrétny prehliadač. Na vzájomnú kompatibilitu viacerých prehliadačov je možné použiť tabuľky alebo *Cascading Style Sheet Positioning* (CSSP) a *Layers*.

Čo ešte?

Spolu s NetObjects Fusion dostanete aj niekoľko veľmi zaujímavých aplikácií, ktorých možnosti môžete pri tvorbe web stránok dobre využiť. Z priestorových dôvodov ich predstavíme len krátko.

Veľmi rozšírený HTML editor **Allaire HomeSite** pomáha veľmi rýchlo vybudovať web stránky pri zachovaní čistého HTML kódu. Kód tu môžete písať ručne v textovom editore s farebným rozlíšením syntaxu, ale môžete využiť aj WYSIWYG nástroje, ktoré program obsahuje. Poskytuje presnú kontrolu nad rozložením stránky, kompletnú pružnosť návrhu a úplný prístup k najnovším webovským technológiám, ako napríklad DHTML, SMIL, CCS (Cascading Style Sheets) a JavaScript. Obsahuje tiež množstvo nástrojov pre riadenie web sídla a zaistenie jeho kvality, kontrolu syntaxu HTML, CodeSweeper, kontrolu odkazov a ďalšie funkcie. Navyše obsahuje kompletné HTML referencie a ďalšie dôležité informácie.

Ak nepatríte k nadaným grafikom, určite uvítate intuitívny grafický editor **NetStudio**. Umožňuje ľahko spracovávať grafiku, fotografie, navigačné lišty, tlačítka a bannery a aplikovať na ne rôzne efekty. To všetko bez nutnosti kresliť, maľovať alebo vôbec tvoriť obrázok úplne od začiatku.

LivePicture PhotoVista umožní zo série za sebou nasledujúcich snímok vytvoriť zväčšovateľné panoramatické obrázky. Prehliadanie na stránke je potom možné bez nutnosti inštalácie akýchkoľvek plug-in modulov. FlashPix panorámy, ktoré PhotoVista vytvára, je možné prezerať pomocou dodávaného Java apletu.

Záver

NetObjects Fusion 4.0 je jedným z najlepších nástrojov na tvorbu a správu web sídiel. Automaticky dokáže vytvoriť štandardné a dynamické HTML stránky. Generovaný kód je navyše kompatibilný so všetkými používanými web prehliadačmi a servermi. Podporuje všetky najnovšie používané štandardy HTML, štandardné plug-in moduly vrátane Java apletov a servletov, ActiveX a ďalších. Vynikajúce sú tiež možnosti pripojenia k externým zdrojom dát.

Je tiež prvým produktom, ktorý poskytuje integrovanú vizuálnu podporu pre tvorbu obchodných stránok vrátane dynamického generovania dát a funkcionality pre e-commerce.

Štefan Stieranka